

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FORIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Preocupări egoiste.

„În toate epocile de scădere și destrămare sufletele se ocupă de ele înșile pe când în epocile de progres omul se întoarce spre lumea din afară.”

Goethe.

Cum ne-au cuprins grijile vieții și ce amar ne înlănțuiește greul vremii de restriște! Câtă nedejde frântă, câtă jale și tânguire ne răsună în urechile tuturor! Jeluirea i-s'a prefăcut lumii într'un lucru atât de obișnuit, încât oamenii veșnic se plâng de necazuri și cu lipsă și fără de ea. Greul vieții s'a apăsător cu o putere atât de covârșitoare asupra inimilor, de parcă a năpădit și întunecat orice altă simțire din oameni.

— Întoarce-te cu sfat bun spre ei, și ei îți vor plânge amarul lor și durerea lumii: — azi nu e timpul, ca să poți da sfatul cuiva. Roagă-i, să dea milă pentru orfanii celor duși în războiu, și-ți vor face socoteală, că ei sunt în mai mari mizerii decât toate ființele pământului: — și vremea dărniciei a trecut. Azi toate sufletele sunt ca înghețate și ori încotro te va duce auzul, pretutindeni îți va răsună în urechi ieremiadele lumii de obidă.

Înzădar încearcă oameni mai de seamă cu vorbă blândă, legănată, să le mai tresară o simțire caldă în suflete, să urzească puterea vieții: — glasul lor e glasul celorce strigă în pustie: nu află răsunet graiul lor în inima nimănui. Durere nemaipomenită apasă asupra oamenilor noștri, dedați cu traiul ticnit și cu hodină și se vede, că încercarea grea, care trece peste toți, a secat cu deșăvârșire interesul către lumea din afară: fiecare e ocupat numai și numai cu necazul lui „sufletele se ocupă numai de ele înșile”.

Dar pentru Dzeu! Ce înseamnă aceasta? Pustiirea lumii, sau sălbăticia ei? Au mai fost ele vremuri crunte și vremile acele au fost trăite cu o tărie neasămănată de oamenii trecuți. Și timpuri pierdute au fost, fără de nedejde spre mai bine și strămoșii noștri totuși ne-au sfărâmat clipă cu clipă zilele lor înveninate și nu ni-le-au pierdut scăpate fără credință, fără idei

și măreție. Dincontră! Fiecare filă din istorie e mărturie trudei zbuciumate, sfințită din belșug cu sânge și sudoare. Fiecare pagină a ei e un vaiet de durere și un chiot de izbândă spre ceea ce aveau de câștigat.

Ei și dacă astăzi Provedința ne-a hărăzit și nouă zile de amar și clipe înfiorate, noi să nu avem nici simțul, nici puterea, ca să le purtăm? Luați seama: istoria ne răscolește întreg adâncul vieții și-i vai de neamul, care nu înțelege chemarea vremii! Amar de călătorul, ce-n mijlocul furtunei nu-și caută zări spre îndreptare! Dacă fiecare viețuie e preocupată numai și numai de ea, cum își va afla îndrumare spre cărarea ce duce pe cei meniți să meargă împreună? „În fiecare strop vieți sunt multe și toate — o cer — zice poetul — dar cine să le asculte în urletul talazurilor mării?” Vă ocupați numai de necazurile voastre? Să știți atunci, că fără îndreptar să vă strecurați pierduți în vuietul pieritor al trudelor deșarte. Viețuie își are rost în complexul ei, precum corpul își împlinește menirea când e întreg și viguros și la împlinirea lucrului munca tuturor membrilor de lipsă se acomodează țintei comune.

În ziua de astăzi sufletele noastre sunt prea îndreptate de conlucrarea comună a tuturor și prea se ocupă numai de ele înșile, ceea ce după zisa lui Goethe e semnul epocii de scădere, și destrămare. Plânsorile lumii la orice lucru, — mai ales când e vorba de o jertfă, fie ea cât de mică — sunt atât de răspândite, încât uneori ne dă neîndoim de îndreptățirea lor deplină.

Ci pare-nămămie, că nu tocmai cei loviți de soarte și cei ce iscodesc jalba întregă a lumii. Durerea devărată e foarte multă pe globul nostru și noroiu, dar cauza, ce dă lumii un colorit atât de funebru, e mai mult decât se cade sfântul *Egoism*. Nu înțeleg aici egoismul sădit de natură în fiecare vietate, ce o îndeamnă să-și păstreze ființa și să-și îndeplinească menirea ei, ci o altă specie a lui, care e cea mai urâtă manifestare dintr'un suflet necultivat, e o cangrenă molipsitoare, pe care războiul a scos-o atât de vădit la iveală în

forma străveche de adorare a Mamnonului: — *materialismul*.

Precum leneșul s'a învățat cu comoditatea și lipsa de lucrare, așa s'au învățat oamenii noștrii să se plângă de mizerii când e vorba să colectezi ceva dela ei pentru lucruri culturale sau filantropice. Durere e atât de multă între noi, că fiecare își poate face pavază din ea în contra jertfei și ori și cine găsește ceva de plâns. Nu avem busola, care să ne arate adevărul din noianul plânsurilor adevărate și închipuie, — dar priviți-ne treaba în urmările ei și vă îngroziți de atâta lipsă de sinceritate, de jertfă, inițiativă și progres. Alte neamuri au făcut lucruri uimitoare, noi să nu ne putem porni cu nimic, nimic ?

Noi, cari am dat întotdeauna atâtea dovezi de tărie și dor de înaintare, să ne lăsăm cuprinși de primejdia fatală, fără de nici o nizuință de a ne vedea scăpați de ea ? De ce atâta timiditate de lucru ; dacă sunt multe dureri, de ce nu sunt împăcate cuvenit ? Răul se întetește și trebuie să-l înfruntăm, trebuie înlăturat de cu vreme, până nu se înrădăcească : pierdem o pagină din istorie, dacă nu înțelegem aceste lupte istorice, lupte pentru moralitate și cultură, lupte sufletești cu jertfe, cari trebuiesc purtate cu îndârjire. „Lupta întărește pe cel slab și primejdia mărește pe cel tare,” zice Bălcescu. Oare pricepem noi rostul adânc a vorbelor ce ni-le-a lăsat istoricul ?

Găsi-se-va oare minte luminată, care să pornească îndemnul tinereții, să înțeleagă glasul vremii, să dea îndrumarea, idea lui Goethe: „Mergătorilor înainte ! În epocile de progres omul se întoarce spre lumea din afară. Vremea a sosit, dela voi atârnă să o prefaceți în epocă de progres; nu s'a purtat nici cândva o luptă mai grea, decât pe care o duceți Voi, dar izbândă nu au decât cei cari luptă !”

A. Contrea.

Gheorghe Popoviciu 1.

Adesea gândul meu se îndreaptă cu duioșie și pietate, spre istorica cetate a Siriei unde, în buza dealului, strălucește turla bisericii ortodoxe române și de unde cântarea coriștilor pătrunde departe, în valuri aromate, peste frumoasa podgorie. Mi-a ramas ca un memento și ca o șoaptă a viitorului refrenul: „În numele Domnului binecuvântat, de acum și până 'n veac!”

Venisem la Siria, într'o vacanță, la prieteni și la rudeni, să-l văd și pe protopopul cel vestit al Siriei, părintele Gheorghe Popoviciu.

Protopopeasa, „Mătușa Irina” cum îi ziceam din copilărie, era veselă văzându-mă după mai mulți ani, cu absolutul în buzunar; eu, de altă parte, în con-

știința unui examen prestat cu succesul, care garantează alegerea în parohii de clasa I, am pășit cu oarecare mândrie peste pragul casei protopopului, aveam aerul unui viteaz, care nu-și arată, cu una cu două, medaliile de pe piept.

Când am intrat, casa era plină de tinerețe, de lume gălăgioasă, de voie bună, râs și veselie.

Erau mulți tineri și fete; ceste din urmă când ne-am apropiat de masa largă și copioasă, s'au strecurat, încetșor, în departamentele lor... Și-am ramas bohemii, ceata guralivă, plină de vervă și de avânt, în fruntea mesei aveam fața venerabilă a unui bărbat în floarea vârstei. Un preot distins, zimbitor, având pentru fiecare musafir câte o vorbă dulce, o condescendență deamnă, care scotea în relief spiritul superior al protopopului Siriei, care era *Gheorghe Popoviciu*. Omul acesta, ca bărbat și tată de familie, inimă de aur și plină de cel mai nobil devotament; ca preot, un tip după rânduiala lui Melhisedec; ca protopop, model de corectitate, de caracter intrasigent până la jertfa de sine, o pildă de curățenie a mânilor. Bărbat de caracter firm, rob al cuvântului dat, pururea consecvent, în toate referințele publice și private.

După mai mulți ani de muncă, sub conducerea lui, ca șef tractual, — așa l-am cunoscut.

Dela cea dintâi ochire, fără să caut anume cu vre-un plan, i-am pândit, cu interes, lumina din adâncul oglinzilor sufletului. În cei doi ochi albaștri, vioi, senini, am aflat pe cineva, căutat mulți ani în dorurile mele, un om dintr'o bucată de diamant: întreg, serios, deschis, bun și vorba ceea: „să-ți legi ranele cu dânsul!” Atunci m'am coborât, nespus de fericit, în cele dinlăuntru ale inimii, și mi-am șoptit, cu lacrimi de bucurie: „aici nu ești între streini”.

Vorbele curgeau gărlă. Era și un „spiritus movens” pe masă. Un litru de vinișor, negru ca adâncul unei peșteri. Sfios, mă dasem de-o parte, ascultam cu multă băgare de seamă toată vorba, și-mi plăceau argumentele și le împărtășiam, în gând, pe toate. Tema, ce se discută, atinge chestii superioare din viața neamului; fiecare vorbitor spunea un cuvânt cu folos, pentru exhaierea discuției. Prezența protopopului *G. Popoviciu*, era o garanță, că seriozitatea discuției rămâne la nivelul înalt, academic, la care se avântase. Deraieri, pe urma unui poc al de vin, deplasarea chestiunii, erau eschise și simțeam, că omul care stă în fruntea mesei, iubit cu devotament de tinerețe, o știe stăpân cu un gest și cu o privire blândă, în care fiecare vedea bunătatea unui părinte și nu gravitatea unui comandant sever.

Cu pătrunderea omului familiarizat în tainele pedagogiei, *Gheorghe Popoviciu* mi-l studii pe fiecare oaspe în taină. Așa l-am văzut examinându-mi ținuta, privirea, mișcările, și din ce își oprea atențiunea mai mult asupra mea, din ce se asemănă fața lui cu a soarelui, care iese de sub umbra unui nor. Simțea, desigur, în clipele acelea, că fac și eu parte din armonie, ce ne încheagă tuturoră cugetul îngrijorat de soarta grea, care apasă umerii poporului nostru, chestiune pusă la ordinea zilei, cu dibăcie, de cutare tinăr preot sau învățător din Siria, Galșa ori de-aiurea.

Ceace învățasem în seminar, la dascălii, azi încărungiți în cinste și în dragostea de neam și lege, în casa protopopului *Gheorghe Popoviciu*, își află oarecum exersarea practică. Vă puteți închipui, cât de mare, cât de adâncă și nemăsurată mi-a putut fi bucuria, când m'am incredințat, în persoană, cât de

frumos se încheagă și cât de perfect se unește teoria cu praxa vieții!

Vrednicile pe terenul activității protopopești i-au dat un titlu de recunoștința bisericii. I-au extins munca în ordinea spirituală, dar i-au cruțat ostenețile trupești cu excursiunile oficioase prin tract. Așa s'a ales de referent în senatul bisericesc al consistorului nostru ort. rom. din Arad. Sunt vre-o 15 ani de atunci.

Cum ziua bună se cunoaște de dimineață, cum activitatea publică a protopopului Gheorghe Popoviciu l-au învrednicit să ajungă în gremiul consistorial, tot astfel timpul, cât l-a petrecut ca referent bisericesc, trebuie să fie apreciat de Preasfinția Sa, de Ven. Consistor și sinod eparhial.

De atunci, „mătușa Irina“ s'a dus la odihnă, în în cimitirul din Miniș, Gheorghe Popoviciu, a îmbătrânit. Capul și barba albă, de patriarh, ne vestesc dorul de odihnă, în retragere binemeritată.

Și s'a pensionat. Un protopop harnic și plin de voie de a munci i-a luat locul. Este protopresbiterul B.-Comloșului Mihail Păcățianu. Când s'a publicat în „Biserica și Școala“ alegerea părintelui Păcățianu și nu s'a spus nici un cuvânt despre acela, care odinioară eră fala tractului Șiriei, — m'am cutremurat până în adâncul sufletului. Nu știam ce să cred. Și din clipa aceea mereu îl văd lângă mine. Mereu mă privește fix. Stau de vorbă cu dânsul, în gândurile mele, adâncite în ceața trecutului. Sunt mulți cari îl iubesc. Pentru aceștia am scris. Ei să-și aducă aminte de mâna largă, inima românească și casa ospitalieră a protopopului Gheorghe Popoviciu. Să știe și ei că se duce... Din sufletul acestora însă nu se va depărta niciodată.

Ochii mi se împaianginesc în lacrimi... Să-l vedem, sănătos, în tuschulanul dela vatra părintească din Miniș, încă la Mulți ani!

Mezőtelegd, 10/23 Iunie 1917.

[Ales. Munteanu a lui Vasilie,
protopresbiter ort. rom.]

Cu drag reproducem din „Telegraful Român“, aceasta cunună de recunoștință bine meritată venită din afară, ca o întregire la recunoștința oficioasă exprimată în concluzul sinodului eparhial prin care a luat la cunoștință retragerea vrednicului protopop, asesor-referent consistorial Gheorghe Popoviciu, carele numai la 1 August își părăsește oficiul însoțit de iubirea generală a preoției. La 1 August va încetă de a mai fi oficiosul asesor consistorial, va rămâne însă a noastră și pe mai departe inima lui caldă, al nostru în senzul ideal al cuvântului, ca un protopop al protopopului gr. or. român și sfetnicul luminat al gremiului diecezan.

Parcă nu ne putem împacă cu ideea, că se duce și totuși ne închinăm înaintea dreptului natural de a-și petrece bătrânețele, procul negotis, în seninătatea zilelor de repaos. Și rămânem aceiași ce i-am fost în lupta vieții ce cu cinste am purtat-o o viață întregă.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că la institutul pedag. școl. gr. or. român din Arad se va începe anul școlar 1917/18 după următorul program:

1. In 21 August/3 Septemvrie lucrări scripturistice cu elevii privațiști din ambele despărțăminte.

2. In 22 August/4 Septemvrie examenele de corectură și private în ambele despărțăminte

3. In 23 August/5 Septemvrie înscrieri în ambele despărțăminte.

4. In 24 August/6 Septemvrie, chemarea Duhului sfânt și începerea prelegerilor.

Intru cât s'ar ivi obstacole neprevăzute în calea acestui program, eventualele schimbări se vor aduce la cunoștința tinerimei în »Biserica și Școala«. Facem atenți elevii, să se prezinte punctual la ora 8 dimineața în zilele programului ce-i privește, căci în lipsă își vor pierde dreptul la anul școlar 1917/18.

Competenții la despărțământul teologic au să-și înainteze petițiile de primire — ajustate conform anunțului consistorial — direct la Venerabilul Consistor gr. or. român până la termenul fixat de acel Vener. Consistor.

Elevii ordinari din despărțământul pedagogic se înscrie direct la direcțiune, iar privațiști sunt îndatorați a cere dela Venerabilul Consistor permisiunea de înscriere ca privațiști și numai pe baza acestei concesiuni consistoriale pot fi primiți ca privațiști. Cererile pentru ajutoare încă au să și le înainteze Vener. Consistor.

Petițele de primire în institutul pedagogic se fie ajustate cu: 1. Estras de Botez cu clauzula oficiului parohial, că și de prezent aparține bisericii ortodoxe române. 2. Testimoniu depe clasa a IV-a gimnazială, reală ori civilă. 3. Atestat de cetățenie ungară (honnossági bizonyítvány) dela antistia comunală.

La înscriere fiecare elev din ambele despărțăminte are să se prezinte cu chitanță dela Librăria Diecezană din Arad, despre procurarea cărților necesare pe anul școlar 1917/18. Mai departe sărbătorile la direcțiune taxele de înscriere anume: 1. La despărțământul teologic, elevii ordinari depe consistorul diecezei aradane Cor. 71 fil 40 iar privațiștii Cor. 74, fil. 40; elevii ordinari veniți depe teritorul altor dieceze cu Cor. 20 mai mult, adecă Cor. 91, fil. 40. 2. La despărțământul pedagogic, elevii ordinari Cor. 36 fil. 40, iar privațiștii Cor. 46, fil. 40.

Privațiștii din despărțământul teologic au să se înscrie la termenul fixat aici pentru înscrierea elevilor ordinari.

Direcțiunea insitutului ped. teol.
gr. or. rom. din Arad.

Nr. 2435/1917.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiile de primire în institutul nostru teologic din Arad pe anul școlar 1917/18 au să fie înaintate subscrisului Consistor cel mult până 2/15 August 1917, instruite cu:

1) Atestat de botez dela oficiul parohial, extradat în timpul cel mai recent.

2) Testimoniul școlar, prin care se dovedește, că are pregătirea recerută prin regulamentul institutului.

3) Atestat de moralitate dela oficiul parohial, la care aparține, vidimat și de protopresbiterul tractual.

4) Atestat medical despre starea sanitară și întregitatea membrilor corporale.

5) Dacă petentul dela absolvirea școalelor medii s'ar fi dedicat altei carieri, ori a avut altă ocupațiune, atunci prin atestat dela oficiul parohial la care aparține, vidimat și de concernentul protopresbiter, are să dovedească ocupațiunea și timpul petrecut dela ultima frecvența școlară până la timpul de față.

6) Certificat dela Comisiunea de asentare, spre dovedirea, dacă cu ocaziunea asentării s'a aflat apt ori nu pentru serviciul militar. Dacă petentul e deja în serviciul militar, atunci această împrejurare este a se dovedi cu atestat dela oficiul parohial, unde locuiește, subscris și de protopresbiterul tractual.

7) Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una coroană, ori atestat de paupertate.

8) Petenții sunt avizați a scria corect și legibil locul ubicațiunii și posta ultimă, apoi să alăture și mărci postale recerute pentru a li-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Arad, din șed. con. dela 15/28 Iunie 1917.

Consistorul gr.-or. român din Arad.

Nr. 2535/1917.

Concurs.

Pentru deplinirea postului de protopresbiter în tractul Timișoara și a parohiei centrale Timișoara-Fabric se publică concurs cu termen de 30 zile, computele dela ziua ce urmează după prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala” cu emolumentele:

Dela parohia centrală Timișoara-Fabric:

a) Competința de usufruct a sesiunii aparținătoare parohiei protopresbiterale dela orașul Timișoara în suma de 840 cor.

b) birul parohial legal uzuat,

c) stolele legale,

d) întregirea dela stat conform legilor în vigoare.

II. Din protopresbiterat:

a) retribuțiunea dela dieceză pentru inspecțiunea școlară și ședulele dela cununii în suma ce o va stabili sinodul eparhial,

b) birul protopopesic dela preoții din tract (paroh, administrator ori capelan) câte 100 oche — 150 litre grâu.

c) diurne pentru vizitarea canonică și revizuirea socoților conform concluzelor sinodului eparhial și ale Consistorului diecezan,

d) spesele cancelariei protopopești conform concluzului sinodului eparhial Nr. 62 din 1914.

De locuință și cancelarie protopopească, până la alte dispozițiuni, îngrijește alegându-l protopop.

Aspiranții la acest post se avizează, ca în termenul indicat să subștearnă subscrisului Consistoriu recerșele lor instruite cu documentele de cvalificațiune, prescrisă în §-ul 53 din Statutul Organic și prin concluzul congresual Nr. 111 din 1888 și anume: să dovedească, că au cvalificațiunea recerută a reflectanților la parohiile de clasa primă, să producă testimoniul de maturitate și să dovedească cu atestat, că au împlinit cel puțin cinci ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin multămitor și că prin zelul, capacitatea și diligența lor sau distins pe terenul bisericesc-școlar.

Arad, din ședința plenară a Consistoriului gr.-or. român, ținută la 27 Iunie (10 Iulie) 1917.

Consistoriul gr.-or. român din Arad.

Nr. 3483/1917.

Anunț.

În conformitate cu dispozițiunea §-lui 3 din regulamentul fundațiunii „Gavriil Faur de Teiușiu” aducem la cunoștință publică starea acestei fundațiuni dela finea anului 1916 în următoarele:

Starea cu finea anului 1915 Cor. 21015.31
Venitele și intratele din anul 1916 1022.77

Laolaltă Cor. 22038.08

Spesele și eșitele din anul 1916 853.56

Starea la finea anului 1916 Cor. 21184.52

Arad, la 27 Iunie (10 Iulie) 1917.

Consistoriul gr.-or. român din Arad.

Nr. 20/917 E. G. B.

Concurs.

Se publică concurs pentru patru stipendii de 400 cor. anual din fundațiunea Elena Ghiba Birta pentru anul școlar 1917/18 cu termenul de 25 Iulie (7 August) a. c.

Îndreptățiți la aceste stipendii sunt în prima linie rudeniile testatoarei, iar recurenții nelrudii, de religiunea gr.-or. rom. din comitatele Arad, Bihor, Bichiș și Cenad numai atunci se primesc, când lipsesc competenți dintre rudeni.

Recurenții au să-și înainteze cererile lor la adresa Comitetului administrativ al fundațiunii Elena Ghiba Birta în Arad, provăzute cu timbru de 1 cor. și instruite cu următoarele:

1. Extras din matricula botezaților, provăzut cu clauzula parohului local, că și de prezent aparține bisericeii gr.-or. române.

2. Rudeniile mai au să adnezeze și informațiune familiară, prin care pot să dovedească, că sunt înrudiți cu testatoarea.

3. Atestat de paupertate dela diregătoria competentă cu date pozitive despre starea materială a părinților și a recurenților. Acest atestat să fie confirmat prin subscrierea parohului local.

4. Testimoniul școlastic, că au absolvat cel puțin școala elementară cu succes, iar aceia, cari au ascultat deja cursuri la vre-o școală medie sau academie respective universitate, să dovedească, că au câștigat

astfel de testimoniu, încât pot trece în cursurile superioare.

5. Certificat medical despre starea sanitară.

6. Dacă recurentul a întrerupt studiile, are să dovedească prin act autentic, unde a fost, și ce purtare a avut.

7. Recurentul să arete specialitatea, la care, locul, unde are să urmeze studiile, precum și dacă are ori ba alt stipendiu. Pentru cazul, că recurentul ar fi înscris deja la vre-un institut de învățământ, aceasta să o dovedească prin certificat dela direcțiunea respectivului institut.

8. Fiecare stipendist este obligat, ca după terminarea studiilor să asigure comitetul administrativ, că îndată ce își va ajunge scopul dorit și îi va permite starea materială, va depune pentru totdeauna 50 coroane pentru augmentarea acestei fundațiuni.

9. Petițiunile lipsite de condițiunile de mai sus, ori sosite după terminul de concurs, nu se vor lua în socotință.

Arad, la 23 Iunie (6 Iiie) 1917.

Pentru comitetul administrativ al fundațiunei

Elena Ghiba Birtu:

Joan J. Papp m. p.

Episcop.

2—3

Concurs repetat.

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa III din Sârbi pprezbiteratul Hălmagiului devenită în vacanță prin trecerea în deficiență a parohului Irimie Sirca conf. ord. V. Consistor diec. Nr. 5110/1916 se publică repețit concurs cu termin de 30 zile dela l-a apariție acestuia în foaia of. „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Birul parohial legal. 2. Stolele legale. 3. Eventualul ajutor de stat. 4. Ne fiind casă parohială, parohia va închiria pe spesele sale proprii până la alte dispoziții o casă acomodată cu supraedificate și grădină.

Alesul va fi îndatorat să poarte dările publice după venitele sale preoțești, și să catehizeze la școala confesională din loc, fără altă remunerație.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți, ca recursele lor ajustate conform regulamentului, cu toate documentele prescrise, eventual și un atestat de serviciu și adresate comitetului parohial gr.-or. rom. din Sârbi (Szerb) să le înainteze în terminul de sus oficiului ppresbiteral gr.-or. rom. din Hălmagiu (Nagy-halmagy).

Reflectanții sunt obligați a se prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare sub durata concursului, în sf. biserică din loc, spre a-și arată desteritatea în celea rituale și predicamente.

Din ședința comitetului parohial din Sârbi ținută la 10 Iunie 1917.

Alexandru Gligor m. p.
adm. par. preș. com. p.

V. Neagu m. p.
not. com. p.

În conțelegere cu Cornel Lazar m. p. ppresbiter.

1—3

Concurs.

În baza ord. V. Consistor Nr. 1033 B 1917, prin aceasta se publică cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“, următoarele Concurs preoțești din protopopiatul Peșteșului:

I. Pentru Chistag.

1. Un intravilan parohial. 2. Pământ parohial de 19 jughere parte arător, parte fânaț. 3. Birul preoțesc dela fiecare Nr. de casă câte-o jumătate de măsură cucuruz sfârmat, eventual prețul ei curent. 4. Stolele îndatinate în trecut. 5. De casă parohială se va îngriji alesul, care va achită și dările publice după pământul parohial. Parohia e de cl. III-a.

II. Pentru Țețche.

1. Intravilanul parohial și folosirea cimiterului, în extensiune de 3 holde. 2. Birul preoțesc dela fiecare număr de casă câte-o măsură de cucuruz sfârmat, eventual prețul lui curent. 3. Dela fiecare număr de casă câte o zi de lucru cu mâna, care se poate răscumpără cu 2 cor. 4. Stolele îndatinate. 5. De locuință se va îngriji alesul, care va provedea și catihizația elevilor fără altă remunerațiune. Parohia e de cl. III-a.

Reflectanții să-și înainteze, în terminul legal, cererile de concurs, adresate comitetelor parohiale din Chistag și din Țețche, Prea Onor. oficiu protopresbiteral din Mezôtelegd, având, cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, a se prezentă protopopului tractual, înainte de a merge în parohii, — pentru a-și arată desteritatea în cântare, tipic și serviciul divin.

Comitetele parohiale.

În conțelegere cu mine: Alexandru Munteanu, protopresbiter ort. român.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului vacant de învățător-cantor, dela școala ort. română din Călățea cu filia Gălișeni tr. Peșteșului se publică concurs cu termin de 30 de zile în „Biserica și Școala“.

Emolumente:

Din Călățea: 1. Cvtir liber; 2. 300 cor. din repartție pe popor; 3. 100 cor. din arânda pământului cantoral; 4. Doi stânjeni de lemne pentru sine.

Din Gălișeni: 1. 200 cor. din repartție pe popor. 2. 1 stângen de lemne. Pentru amândouă ajutorul de stat 1000 cor. Alesul, pe lângă stolele uzitate, va provedea și cantoralul, va conduce școlarii la biserică în Dumineci și sârbători, îi va învăță cântările bisericesti și va conduce strana.

Reflectanții să-și ajusteze în regulă cererile de concurs; să le înainteze — adresate comitetului parohial din Călățea-Gălișeni — Prea Onor. oficiu protopopesc ort. român din M.-Telegd sub durata concursului, având a se prezentă în parohie spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

Romul Teodor Filip m. p.
preot președinte.

Florian Balmoș m. p.
notar.

În conțelegere cu mine: Alexandru Munteanu, protopresbiter-inspector școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei de classa a II-a *Vărășeni* din tractul *Beiuș*, se publică concurs a *treia oară*, cu termen de alegere pe ziua de 13/26 Iulie a. c. pe lângă următoarea dotațiune:

1. Pământ parohial cu cimitere cu tot de 18 cubule, după care darea are să o solvească preotul; 2. câte o zi de lucru cu jugul, ori cu brațele, acolo, unde nu sunt vite de tras; 3. ștoalele îndatinate; 4. întregirea inferioară a dotațiunii dela stat; 5. casă parohială nu este, însă parohia se va îngriji de cortel.

Cei ce doresc a ocupa aceasta parohie sunt poftiți a-și înainta recursele, ajustate cu documentele recerute și cu atestat despre eventualul serviciu prestat, adresate comitetului parohial din *Vărășeni*, oficiului protopopesc în *Beiuș*, iar în vre-o *Duminecă* ori *sărbătoare*, cu observarea §-ului 33 din regulamentul pentru parohii, să se prezinte la sf. biserică din parohia numită, spre a-și arăta desteritatea în cântare, tipic și oratorie.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu *Moise Popoviciu*, adm. ppesc.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala confesională gr. or. română din *Vărășeni*, tractul *Beiuș*, se publică concurs cu termen de alegere pe ziua de 13/26 Iulie a. c. pe lângă următoarea dotațiune:

1. Cortel și grădină. 2. 600 cor. dela comuna parohială. 3. 12 metri lemne pentru sala de învățământ 4. 20 cor. pentru conferință. 5. 10 cor. pentru scripsală. 6. întregirea dela stat nu e încă asigurată.

Cei ce reflectează la acest post să-și înainteze cererile lor, ajustate cu documentele de lipsă și adresate comitetului parohial din *Vărășeni*, oficiului protopopesc din *Beiuș*, iar vre-o *Duminecă* ori *sărbătoare* să se prezenteze la sf. biserică din parohia numită, spre a se face cunoscuți poporului.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu *Moise Popoviciu* adm. ppesc.

—□—

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala gr. or. rom. din *Nimăiești*, tractul *Beiuș*, se publică concurs cu termen de alegere pe 15/28 August a. c. pe lângă următorul salariu:

1. Cărtir modern cu grădină de legumi, prețuit în 80 cor.; 2. Dela comuna parohială 758 cor.; 3. întregirea dela stat asigurată.

Cei ce voesc să ocupe acest post sunt îndatorați a-și înainta, în termen legal, recursele lor, adresate comitetului parohial și ajustate în regulă, oficiului protopopesc în *Beiuș*, iar, pentru a se face cunoscuți poporului, în vre-o *Duminecă*, ori *sărbătoare*, să se prezenteze la sf. biserică din *Nimăiești*.

Se observă, că fiitorul învățător va fi și cantor și fiind aceasta comună mare, venitele cantonale, cari formează remunerațiunea pentru cantorat, sunt mari și însemnate și fiind *Nimăiești* aproape de *Beiuș*, tinerii de curând absolvenți și necăsătoriți încă, — își pot întemeia aici un frumos viitor.

Dat în ședința comitetului parohial, ținută în 2/15 Iulie 1917.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu *Moise Popoviciu*, adm. ppesc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor în *Biharkristyör* la școala din *Cristiorul de sus — țarină* — se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „*Biserica și Școala*”.

Salariul constă: 1) din bani gata, repartizați pe credincioșii aparținători la aceasta școală: 592 cor, 2) din venitele cantonale: stolele îndatinate, evaluate la 40 cor.; de tot 632 cor. 3) pentru conferință, când va lua parte 20 cor. 4) Locuință — care se află sub un acoperământ cu sala de învățământ — constătoare din o culină, o cămară și două chilii padimentate. 5) întregirea salariului care se va cere dela stat. Încălzitul și curățitul salei de învățământ cade în sarcina comunei bisericesti.

Dela cel ce va ocupa acest post, se pretinde purtare morală bună și este obligat a deplini cantoratul atât în sf. biserică cât și în afară de sf. biserică; asemenea este obligat a deprende pruncul dela școală în cântările bisericesti. Propunerea religiunii și chatihizarea cade, fără alta remunerațiune, în sarcina celui ales. — Recurserile provăzute regulamentar, sunt a se înainta la adresa P. O. D. Adrian P. Deseanu ppbiter în *Vaskóh*, iar concurenții sunt poftiți a se prezenta în vre-o *Duminecă* sau *sărbătoare* în sf. biserică din *B. Criștor* pentru a conduce strana.

B. Criștor la 18 Iunie, 1 Iulie 1917.

Comitetul parohial.

Cu concursul meu: *Adrian P. Deseanu*,
pprezbiter.

1—3

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor la școala confesională gr.-or. rom. din *Săud (Szód)* se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare, pe lângă următoarele venite:

1. Cărtir cu grădină.
2. Dela Comuna bisericască: 400 adecă patru sute coroane.
3. Venitele cantonale 60—80 coroane.
4. întregirea salariului dela stat, în urma rezoluțiunii ministeriale de sub Nrul 163063/1913.
5. Pentru încălzirea salei de învățământ 10 metri de lemne.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a se prezenta în vre-o *Duminecă* ori *sărbătoare* la sf. biserică din *Săud (Szód)* iar recurserile adresate comitetului parohial să le înainteze: P. O. D. Adrian P. Deseanu pprezbiter în *Vaskóh*.

Dat din ședința Comitetului parohial, ținută la 11/24 Iunie 1917 în comuna *Săud*.

Nicolae Horgea,
prezid. com. par.

Ioan Petre,
not. ad-hoc.

Cu concursul meu: *A. P. Deseanu*,
pprezbiter.

1—3

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala confesională ort. română din *Albești și Iliși*, tractul *Beiuș*, se publică concurs cu termen de alegere de 30 zile, dela prima publicare în foaia oficioasă pe lângă următoarea dotațiune:

1) Dela comuna bisericască 600 cor., solviți în rate lunare anticipative.
2) Pentru conferință 20 cor, pentru scripturistica 10 coroane.
3) Cărtir liber și grădină.
4) întregirea dela stat nu e încă asigurată.

5) Pentru încălzirea salei de învățământ parohia dă 6 metri lemne.

6) Stolele cantonale, unde va fi chemat și anume dela mort mare 2 cor. dele cununie și maslu câte 1 coroană.

Ceice doresc a ocupa acest post sunt îndatorați a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare la sf. biserică din Albești-Hidiș, iar recursele, ajustate în regulă și adresate Comitetului parohial din numita parohie, să le trimită oficiului protopopesc gr.-ort. rom. în Beiuș.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în 11/24 Iunie 1917.

Gheorghe Popoviciu,
preș. com. par.

Marcu Pantiș
notar.

În conțelegere cu Moise Popoviciu
adm. ppsc.

2—3

—□—

În conformitate cu decizia senatului fundației Nicolae Zsiga, din Oradea-mare, se publică concurs pentru ocuparea a 4 (patru) locuri gratuite vacante în internatul fundației.

La acest beneficiu pot reflecta studenți români gr. or., cari la 1 Sept. n. a. e. vor fi înscriși și vor urma ca elevi ordinari, la vre-o școală publică din loc, spre care scop rugările — ajustate cu: 1. Extras de botez (matricula bis.), provăzută cu clauzula de acum a parohului local; 2. Testimoniu școlar de pe anul 1916/17; 3. Atestat de revaccinare; 4. Atestat, de paupertate vidimat și de parohul local — au a se înainta până la 1/14 August, a. c. incluzive, la subscrișul președinte — protopop tractual — în Oradea-mare.

Tot până la acest termen au a se înainta președintelui senatului, rugările — cu atestat ultim școlar — acelor școlari români gr. or. cari pentru anul viitor școlar ar dori să fie primiți în internatul Zsiga cu taxă de întreținere anuală (anul școlar) de 800 cor. Această taxă cu consenzul președintelui, se poate solvi și în rate, are însă a se solvi suma întreagă în anul școlar, fără privire la timpul petrecut în internat. Elevii interniști au a se supune disciplinei internatului, și primesc pe lângă îngrijire bună, vipt, cvartir, luminat, încălzit, scaldă și spălat.

Afară de taxa de sus, fiecare elev are a solvi suma de cor. 10 ca taxă medicală pe an. Elevii au a-și aduce haine de pat, purtat și albituri în numărul recerut.

Oradea-mare, din ședința senatului fundațional ținută la 15/28 Iunie, 1917.

Andrei Horvath, m. p.
ppop, președ. senatului.

Georgiu Papp, m. p.
asesor, notar.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului de paroh din parohia de cl. III Burzuc (Borszeg), se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan, pe lângă următorul beneficiu:

1. Casă parohială cu supraedificatele.
2. Pământ intravilan și extravilan 8 jugh. 1541 □ st.
3. Bir parohial câte o vică (30 litre) cucuruz sfărmat dela fiecare număr de casă ori prețul curent, apoi câte 1/2 zi de lucru cu plugul sau cu mâinile care se poate rescumpăra cu 2 coroane respective cu 1 coroană.

4. Pășune pentru vite.

5. Din pădurea urbanială anual — pânăcând ține

pădurea — 8 metri de lemne, care după tăierea pădurei se despăgubește anual cu 32 cor.

6. Stolele îndatinat și

7. Intregirea dela stat.

Darea după pământ și beneficii o solvește alesul, carele va avea datorința a catehiza la orice școală din parohie, a instrui elevii în cântările bisericești, etc. fără să pretindă pentru aceasta ceva dela biserică.

Reflectanții sunt poștiți, ca recursele ajustate cu documentele originale, adresate comitetului par. să le înainteze la P. On. of. protopopesc din Oradea-mare, având cu stricta observare a prescrișelor Regulam. în vigoare — a se prezenta în careva Duminică ori sărbătoare, în sf. biserică din Burzuc, pentru a se arată poporului, dovedindu-și capabilitatea în tipic, serviciu și oratorie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Andreiu Horvath m. p. protopopul Orăzii-mari.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III. din Iarcoș se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele:

1. Sesiă parohială din 16 jugăre catastrale, după care contribuția o va plăti preotul.

2. Bir preoțesc dela fiecare număr de casă 30 litri cucuruz.

3. Drept de pășunat pentru câte vite va avea preotul.

4. Stolele legale.

5. Eventuala întregire de dotație dela stat.

6. De locuință va servi casa edificată de comuna urbanială (2 odăi, -cuină și supraedificate, grădină) care se dă preoțului spre folosință în mod gratuit, dar eventualele reparări la casă le va face preotul pe speșele sale.

Alesul are să catehizeze fără altă remunerație.

Reflectanții pe lângă observarea §-ului 33 din Reg. pentru parohii, sunt invitați a se prezenta în sf. biserică din Iarcoș, pentru a-și arăta desteritatea în oratorie și cele rituale, iar rugările adresate către com. par. din Iarcoș, sunt a se înainta oficiului protopresbiteral gr. or. rom. din Buteni.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Florian Roxin ppez.

—□—

3—3

În urma deciziei adus de comitetul parohial gr. or. rom. din comuna bis. S. Petreasă, — ppbiteratul Beiuș, comitatul Bihor, — în ședința sa ținută la 11/24 Iunie a. c. prin aceasta escrie concurs, pentru postul învățătoresc vacant de aici, pe lângă următorul salariu:

1. Bani gata 600 cor. dela credincioși, repartizați conform stării materiale.

2. Intregire corespunzătoare dela stat.

3. Conferințe anuale și scripturistică 30 cor.

4. Pentru împlinirea agendelor cantonale obligatoare împreunate cu acest post, stolele usuale.

5. Locuința și supra-edificate corespunzătoare, grădină și intravilan.

Pentru încălzit și curățitul salei de învățământ se va îngriji parohia.

Doritorii de a ocupa acest post învățătoresc, sunt poștiți a-se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în sf. biserică de aici, spre a-și dovedi desteritatea în

cântare și tipic, și a-se pune în conțelegere cu acest comitet. Având recursurile a le trimite oficiului protopopesc în Beiuș.

S. Petreasă, la 11/24 Iunie 1917.

Ioan Botiș
preș. com. par.

Micula Popovici
notar.

În conțelegere cu *Moise Popoviciu*, adm. ppesc.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala ort. română din Rontău (Rontó), devenit vacant prin moartea de erou a fostului acolo Inv. Flor. Pop-tămaș, se escrie concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Beneficiul este:

1. Locuință în natură, cu supraedificate și grădină de legume.
2. Salar în bani dela credincioși 320 cor.
3. Pământ arător și fânaș 5 jug. și 28□ st.
4. Dela fiecare număr de casă câte o vică (30 litre) parte grâu, parte cucuruz sfârmat ori prețul curent.

5. Stolele îndatinate.

Intregirea dela stat.

7. Pentru conferințe și scripturistică sumele staverite desuperioritate.

De încălzitul și curățitul salei se va îngriji parochia.

Alesul va avea să provadă cantoratul în și afară de biserică, să instrueze adulții, pentru ce va avea onorar, apoi să instrueze elevii în cântăriile biseri-cești, să-i conducă regulat la sf. biserică și să-i su-pravegheze.

Reflecțanți au a-și înaintă petițiile ajustate cu documentele de lipsă, adresate comitetului par., la P. On. of. protopopesc din Oradea-mare, având totodată a se prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoara în sf. biserică din Rontău, a-și arată dibăcia în tipic și cântare.

Cei cari sunt de mai mulți ani în slujbă, au să producă atestat de conduită și de serviciu dela protopopul respectiv.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Andrieu Horvath* m. p. protopopul Orăzii-mari, inspector de școale.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor dela școala ort. română din comuna Topa-de-sus (protopresbiteratul de Beiuș) cu termin de alegere 23 Iulie (5 August) a. c.

V E N I T E L E :

1. Locuința una chilie în localitatea școalei și intravilanul 1000□ stângini, — pentru conferința și scripsale 30 cor.

2. Din repartiție pe parochiani 600 cor., — intregirea dela stat nesigură.

3. 8 stângeni de lemne din cari și sala de învățământ se va încălzi.

4. Stolele cantorali dela mort mic 2, dela mare 4 coroane.

Cari doresc a ocupă acest post înainte de alegere să se prezinte la sfta biserică din aceasta parohie, iar cererile de concurs să le înainteze oficiului protopresbiteral în Beiuș.

Comitetul par. din Topa-de-sus la 11/24 Iunie 1917.

Vasilie Papp
preș. com. par.

George Botiuc
notar ad-hoc.

În conțelegere cu: *Moise Popoviciu* adm. ppesc.

—□—

3—3

Pentru întregirea vacantului post de preot din parohia de clasa I. Balinț, tractul Belinț, să escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1). O sesie parohială de 32 jugere;

2). Stola legală;

3). Locuință în natură, cu intravilan și

4). Eventuala întregire de dotație dela stat.

Doritorii de a reflectă la acest post sunt poftiți:

a) A nu se prezentă în parohie până ce se vor înfățișă mai întâiu subsemnatului protoprezbiter, spre a dovedi, că au cvalificația prevăzută pentru parohii de clasa I., conform concluzului sinodului eparhial Nr. 84 din 1910;

b) Întru cât sunt din afară de dieceza Aradului, tot cu ocaziunea acestei prezentări, au să dovedească subsemnatului că, au înalta încuviințare a Venerabilului Conzistor, respective a Prea Sfințitului Domn Episcop diecezan din Arad, ca să poată reflectă la această parohie;

c) Să-și adreseze petițiile concursuale comitetului parohial din Balinț și să le aștearnă pe calea oficiului protopresbiteral gr.-or. rom. din Belinț (Belenceze, Temes m.), instruate conform legilor în vigoare, cu documente în original și în terminul concursual;

d) Tot în acest termin, să se prezenteze într'o Duminecă sau într'o sârbătoare în sf. biserică din Balinț, spre ași arată desteritatea în tipic și cântare, respective în celebrarea slujbei dumnezeiești și în oratorie.

Alesul va avea să poarte sarcinile publice după sesie, după locuință și după intravilanul parohial și fără altă remunerație, să catihizeze școlarii gr. or. rom. din parohie.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine:

Gherasim Sêrb,
protopresbiter.

—□—

3—3